

ESPERANTO: UNA ASPERANZA PA LA COMUNICACIÓN MUNDIAL

Cúmplese nesti añu 1987 el centenariu de la llingua internacional Esperanto, asoleyada'n 1887 pol mélicu polacu Ludoviko Zamenhof.

Esti idioma, cuyu nome significa «el qu'aspera», foi concibíu comu alternativa frente a les llingües imperiales p'algamar una braera comunicación universal. Nun nagua por sustituyir a les llingües nacionales sinón, bien a la escontra, por afitar un modelu de comprensión ente los países que nun pase necesariamente pola adopción de —o somisión a— les llingües dominantes.

Si se considera la lóxica y regularidá de la so gramática y del so sistema de derivación léxica Esperanto tien unes condiciones oxetivamente favoratibles que lu fain perfácil pal aprendizamientu.

Too ello vese torgao, empara, poles presiones qu'exercen les llingües poderoses, que sofiten la so influencia nos porgüeyos políticos y comerciales. Bien sabíu ye de toos qu'ello conlléva la dependencia cultural que'n munches naciones padecemos.

Poru, Esperanto ye tamién vehiclu amañosu pa informar so la problemática d'esos cultures minorizaes. Nesi sen la revista de l'Asociación Esperantista Asturiana «Heleco», que ye unviada a asociaciones de perestremaos países perdayuri, espublizó hai unos meses un informe so la llingua asturiana ya la so situación anguañu.

Pola mor d'Esperanto faise algamable una concencia de la lliteratura de les llingües menos espardíes. Asina, a nós yemos abegoso atopar traducciones —al asturianu, imposible— de les meyores obres en búlgaru, malayu o suañili, mentes que los esperantistes que falen esos llingües tornen les sos obres al idioma internacional.

A Esperanto oxétase-y que nos sos cien años d'hestoria nun fora a esparlise graniblemente —yá sabemos les sos torgues. Pero si tenemos en cuenta que namái fain falta

unes cien hores d'estudiu p'algamar la so conocencia básica la esperanza ye inda, y siempre, dable.

Fadría falta tan solo una cierta difusión por parte de los muérganos ya un pequenü esmolecimientu presonal.

Ya abúltame qu'esi esmolecimientu bien podría dase nos que, al empar, olivamos pola recuperación y dignificación de les cultures nacionales amenazaes.

CESÁREO GARCÍA

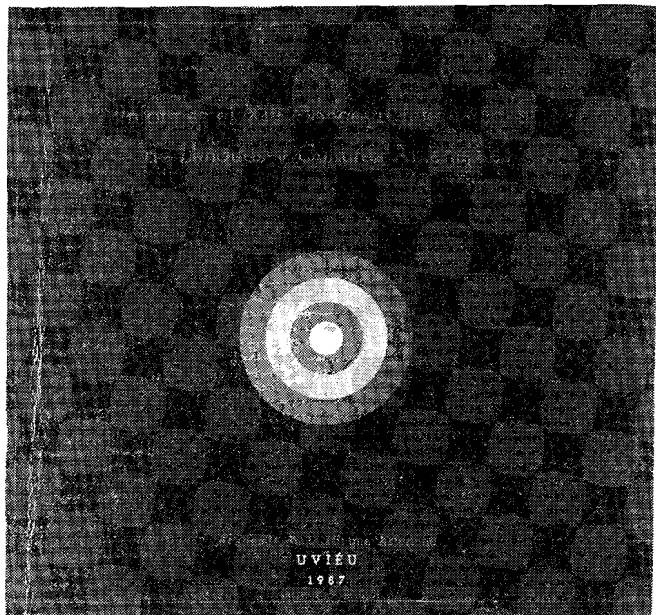
* * *

Llibrería Asturiana

TRES LLIBROS Y UNA MESMA PROBLEMÁTICA

El XIII Conceyu de la Sociedá Internacional de Llingües y Cultures Amenazaes que se fexo n'Uviéu los díes 24-25-26 de xunetu de 1987 y del que dio llarga anuncia la prensa d'Asturies, foi motivu pal asoleyamientu de tres llibros de fondu interés pa los qu'anden interesaos pola problemática de les llingües minoritaries. L'Academia de la Llingua dio a la lluz tres llibros na so coleición «Collecha Asoleyada» y que fan los números 3, 4, 5. Son éstos los sos títulos:

1. *Informes al XIII Conceyu Internacional de Llingües y Cultures Amenazaes*. Uviéu 1987. Nél arrecuéyense los informes que s'asoleyaren en *Lletres Asturianas* 25 y cinquen a les siguientes llingües: Húngaru, Croata, Eslovenu, Piamontés, Corsu, Xitanu, Valón, Llingües Céltiques, Occitán, Vascu, Catalán, Aragonés, Asturianu.

2. *Informe so la Llingua Asturiana/Rapport sur la langue asturienne*. Uviéu 1987. Arrecuéyese nesti

títulu tres artículos n'asturianu y francés asoleyaos namái nel orixinal asturianu nos *Informes* citaos y en *Lletres Asturianes* 25.

3. *Actes del XIII Conceyu Internacional de Llingües y Cultures Amenazaes*. Uviéu 1987. Nesti llibru inxérense les conferencies pronunciaes a lo llargo'l Conceyu Internacional, (asoléyense tamién en *Lletres Asturianes* 27), les pallabres d'acoyida debíes a les autoridaes, los pautos algamaos asina comu dellos de los artículos de la prensa d'Asturies asoleyaos naquellos díes.

* * *

ANTOLOXÍA

L'Academia asoleya na so coleición facsimilar *Los Nuevos Bablistas*, d'Enrique García Rendueles, que viera la lluz en Xixón nel añu 1925. Esti llibru, que yera perdifícil d'alcontrar, lleva agora un entamu d'Álvaro R. de la Peña. Comu los nueos lletores saben nel númberu 1 d'esta coleición vien la obra de Canella *Poesías selectas en dialecto asturiano* (Uviéu 1987) qu'enriquez la debida a Caveda y Nava de 1839.

* * *

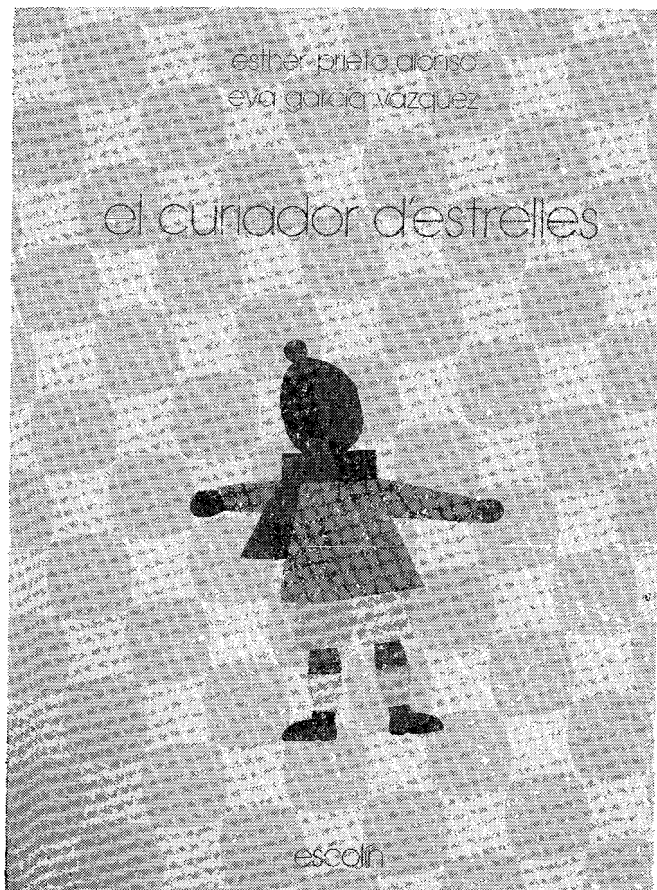
DICIONARIU CASTELLÁN-ASTURIANU

Con esti títulu, el periódicu d'Uviéu *La Voz de Asturias* asoleya un diccionarín, a mou de prontuariu, pal emplegu d'escritores y xente que tenga una mínima conocencia de la llingua. Esti trabayu —ensin enfotu normativu— débese a dellos miembros de l'Academia.

LLITERATURA PA NEÑOS

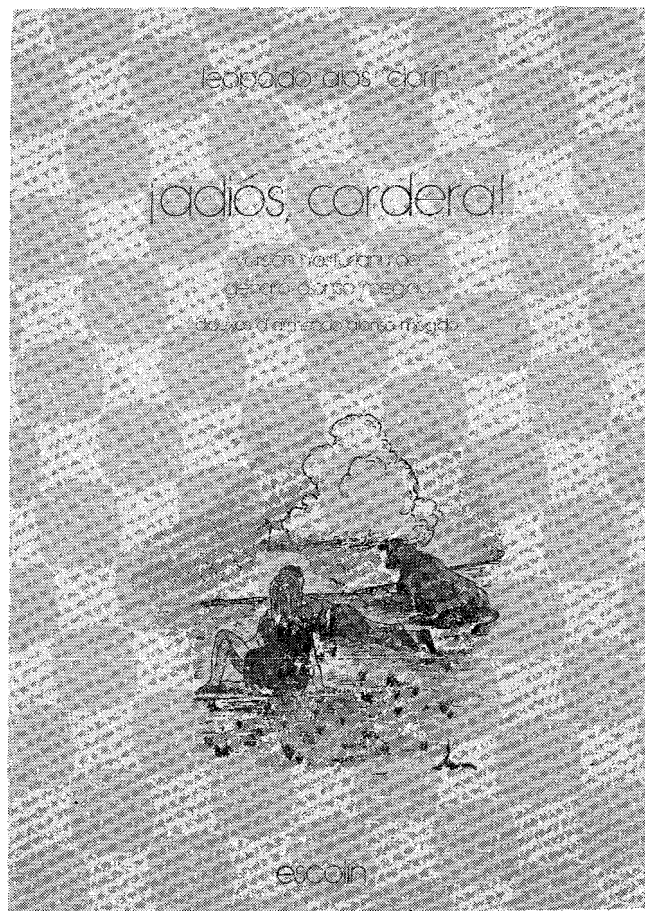
* L'Academia asoleyó dos títulos nuevos:

1. Esther Prieto & Eva García, *El curiador d'estrelles*. Coleición Escolín, n. 31. Uviéu 1987.

2. Leopoldo Alas Clarín, *¡Adiós, Cordera!* Coleición Escolín, n. 32. Uviéu 1987. Torna asturiana de Genaro Alonso Megido.

* Ediciones Júcar entamó l'asoleyamientu d'una coleición Mazana, pa neños.

- * Tamién ediciones Fher y GH. acaben entamar una coleición n'asturianu pa rapacinos.
- * La editorial asturiana «Aína» asoleyará darréu dos números de «Tintín» y de «Astérix y Obélix».

OTRES PUBLICACIONES QU'INXEREN TESTOS N'ASTURIANU

1. *Andecha Pedagógica*. 17. Uviéu 1987.
2. *Esfoyaza*. Federación Internacional de Centros Asturianos en Europa. Suiza. nos. 24 y 25. Setiembre y payares de 1987.

* * *

L'Esperteyu. Facín na nuesa llingua. Payares 1987.

Ambitu, n. 1. Uviéu, avientu, 1987.

* * *

Col títulu *Les Anuncies de l'Academia de la Llingua*, asoléyense unes fueyes volanderes que dan cuenta d'aspeutos que fai falta dar a la conocencia de la xente pola so actualidá. D'esta miente descárgase a *Lletres Asturianes* de delles informaciones que saldríen yá enforma lloñe del momentu de la so producción. Fasta'l momentu asoleyáronse los números 1 y 2, nel mes de payares y avientu.

* * *

La Universidá d'Uviéu col títulu *Palabras y cosas del Suroeste de Asturias* reedita tres artículos del estudiosu alemán Fritz Krüger, asoleyaos en diverses ocasiones y que se centren na temática asturiana [«Las Brañas...», «O linho...», «La tornería...»]. Entama'l llibru n'asturianu X. Ll. García Arias y, a lo cabero, inxérese a la bibliografía de Krüger que tien más interés pal casu asturianu.

ACTA D'UN CONCURSU

A les seis de la tarde del día 9 d'Avientu xuntóse'l xuráu del CONCURSU DE POESÍA-1987 convocáu po l'Academia de la Llingua Asturiana, faciendo de Presidente D. Lluís X. Álvarez, de Vocal D. Xosé Bolado y de Secretaria D.ª María Teresa González. Dempués del discutiniu,

el Xuráu apautóse'n premiar el llibru entituláu: «BLUES DEL LLABERINTU», del que, abiertu'l sobre de les seños, supose que ye autor D. Pablo Antón Marín Estrada, de Xixón.

En Xixón, a 9 d'Avientu de 1987

Lluís X. Álvarez, Xosé Bolado, María Teresa González

Bon Nue 1988!

*«Oyéi cómo el granizu, al baxar, foscu,
restalla, escocia y roda so la teya,
y desatáu el vientu, fai les rames
del álamu xentil besar la tierra.»*

Teodoro Cuesta

PRINCIPÁU D'ASTURIES

Manuel Fernández de la Cera
CONSEYERU

Un periódicu d'Uviéu escribayó con motivu d'esta prestosa felicitación nadaliega que yera una felicitación «gilipuertas». Apaeció'n «El Correo de Asturias».